

BÖLÜM 2

CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE KAMU YÖNETİMİNDE SPOR

Alptuğ SOYER¹

Serkan İBİŞ²

GİRİŞ

Yönetim, tanımlanması ve açıklanması oldukça zor bir kavramdır. Yönetimin meydana gelmesinin sebebi; bireylerin kişisel gereksinimlerini giderirken karşılaştığı güçlükler ve deneyimlerinin sınırlı olmasıdır. İnsanlar bir takım hedeflere güç birliği yaparak ulaşabilirler (Özalp vd., 1996). Yönetim kavramı bir gayeyi yerine getirmeyi veya bir hedefin gerçekleşmesi esnasındaki yapılmış olan bütün etkinlikleri kapsamaktadır (Tosun, 1992). Yönetim, belli başlı hedeflere ulaşmak amacıyla insan gücü olmak üzere finansal ve taşınmaz malların koordineli ve dinamik bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli hükümlerin verilebilmesinin yanı sıra uygulama süreçlerinin bütünü olarak tanımlanmaktadır (Şimşek & Çelik, 2013). Yönetim kelimesi, devletin teşkilatlandırıcı faaliyetlerinin (amaç) yanı sıra bu faaliyetleri uygulayıcı (araç) olarak adlandırılmaktadır (Fişek, 2015). Yönetim bilimi ise amme (kamu) idarelerine en iyi verimliliği sağlamaya çalışan disiplindir. Farklı bir ifadeyle yönetim bilimi idarenin en üst şekilde yönetilmesi ve en üst derecede teşkilatlanma yöntemlerinin incelenmesi olarak açıklanabilir (Tortop vd., 2017). Yukarıda verilen bilgiler ışığında halkın idare edilmesinde yönetim bilimine nazaran yeni bir bilim dalı olan “kamu yönetimi” ortaya çıkmıştır. Kamu yönetiminin bir bilim olarak ele alınma süreci, ilgili alan yazın incelendiğinde Amerika Birleşik Dev-

¹ Arş. Gör., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, alptug.soyer1@gmail.com

² Prof. Dr., Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor AD., serkanibis@gmail.com

mıştır. Özetle spor olgusu 1938'den itibaren iki kez Milli Eğitim Bakanlığına, üç kez Başbakanlık makamına ve bir kez de Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlanmıştır. Sporun kendi içerisindeki örgütlenme ihtiyacından dolayı kurum değişikliklerine gittiği, fark edilebilir bir şekilde ortadadır.

Sonuç olarak, Anayasamızın 59. Maddesinde de belirtildiği gibi: "Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder." Sosyal devlet anlayışlarından birisi olarak değerlendirilebilecek spor, kamu yönetimi tarafından tarih boyunca hep desteklenmiştir. Kamu yönetimi biliminin olmadığı zamanlarda bile devletler halkı savaşa hazırlama, disipline etme ve birçok sebepten ötürü sporu aracı bir olgu olarak kullanmıştır. Dünya bürokrasisinde yaşanan değişimlerin etkilerinden Türkiye Cumhuriyeti Devleti de etkilenmiştir. Kamu yönetiminin doğuşu, geleneksel kamu yönetimi, postmodern kamu yönetimi, yönetim ve birçok ilgili bilim alanında meydana gelen değişiklikler, ülkelerin yönetim tarzını da etkilemiştir. Ülkelerde görülen yönetim anlayışlarındaki değişiklik sporun yönetilmesini de etkilemektedir. Geçiş süreçlerindeki zararlı etkileri ve ekonomik anlamda zafiyetleri azaltmak adına köklü değişiklikler yerine kurum içerisinde son yıllarda olduğu gibi düzenlemelere gidilmelidir.

KAYNAKLAR

- Adatepe, E., Gelen, N., & Çiftçi, S. (2020). Türk Spor Yönetim Yapısının (Merkez ve Taşra) 1938'den Günümüze İncelenmesi. *FOCUSS Spor Yönetimi Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 18-45.
- Atatürk Ansiklopedisi. (2022). <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/turk-idman-cemiyetleri-turk-spor-kurumu/>, Erişim Tarihi 02.11.2022.
- Bayansalduz, M. (2003). Türk Spor yönetiminde finansal kaynak sağlama çabalarının değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 160, 51-59.
- Ceylan, L., Uzun, R. N., Gül, O., Gül, M., & Çebi, M. (2020). Türk Spor Politikasının Tarihsel Gelişimi: Devlet Ve Spor. Gece Kitaplığı Yayınevi.
- Çağlar, B.K., (1993). «Spor Kongresi», *Ülkü Seçilmiş Spor Makaleleri 1933-1950*, (Der. S. Karaküçük), Ankara.
- Çelik, A., & Şimşek, M. Ş. (2013). Yönetim ve Organizasyon. Eğitim Yayınevi.
- Ekenci, G., & Serarşlan, M. Z. (1997). Gelişim Aşamaları Bakımcıdan Türk Spor Teşkilatı Ve Değerlendirmesi. *Gazi Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 72-81.
- Eryılmaz, B. (2016). Kamu Yönetimi, Düşünceler, Yapılar, Fonksiyonlar, Politikalar. İstanbul: Umutepe Yayınları.
- Esen E., & Kalağan, G. (2020). Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nde Merkezi İdarenin Dönüşümü. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 11(Ek), 260-277.
- Fişek, K. (1980). Spor Yönetimi, A.Ü. SBF Yayını, Ankara.
- Fişek, K. (1998). Spor yönetimi. Bağırhan Yayınevi, Ankara.

- Fişek, K. (1998). Türkiye'de Ve Dünya'da Spor Yönetimi. Bağırhan Yayınevi, Ankara, 25.
- Fişek, K. (2015). Yönetim, Kilit Yayınları. Baskı, Ankara.
- GSB. (2022). <https://gsb.gov.tr/tarihce.html>, Erişim Tarihi 04.11.2022.
- Keskin, N. E. (2006). Türkiye'de Kamu Yönetimi Disiplininin Köken Sorunu. Amme İdaresi Dergisi, 39(2), 1-28.
- Murathan, F., Tekin, A. (2022). Geçmişten Günümüze Türk Spor Teşkilatlanması. M. İlkım (Ed.). Sporda Güncel Araştırmalar. (1. Baskı). Ankara: Gece Kitaplığı.
- Özalp, İ., Koparal, C., & Berberoğlu, G. (1996). Yönetim ve Organizasyon. TC Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
- Özmaden, H. (1999). Cumhuriyet dönemi ilk spor teşkilatı Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (1922-1936)'nın yapılanma sürecinde beden eğitimi ve sporun fonksiyonları, fonksiyonlardaki değişimler ve toplumsal hayata etkileri (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Özmaden, M. (2010). Türkiye İdman Cemiyeti İttifakı (Tici) Dönemi Milli Ruh Ve Milli Temsil, Siyasi Ve Milli Propaganda İle Ülkeyi Tanıtma-Tanıtmaya Çabaları. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 7(1), 1439-1457.
- Özmaden, M., Soyer, F., & Özmaden, H. (2016). Turkey Training Community Alliance (TTCA) Evaluation Of The Sport By Objective Function Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ) Amaçlarına Göre Sporun Fonksiyonlarının Değerlendirilmesi. Journal of Human Sciences, 13(3), 6104-6123.
- Şekil 1. <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2013-2017%20Stratejik%20Plan.pdf>
- Şekil 2. <<https://gsb.gov.tr/teskilat-semasi.html>>
- T.C. 5227 Sayılı Kanun (2004). <https://www5.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5227.html>, Erişim Tarihi 24.11.2022.
- Taşgın, Ö. (2004). Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez Ve Taşra Örgütü Yöneticilerinin Tükenmişlik Düzeylerinin İş Doyum Düzeylerine Etkisi. Selçuk İletişim, 3(3), 170-175.
- TDK. (2022). www.sozluk.gov.tr, Erişim Tarihi 02.11.2022.
- Tokathoğlu, A. E. (2013). İki Dünya Savaşı Arası Dönemde Türkiye'de Spor ve Siyaset İlişkisi. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Tortop, N., İsbir, E. G., Aykaç, B., Yayman, H. ve Özer, M. A. (2017). Yönetim Bilimi. (11. Baskım). Nobel Yayınları. Ankara.
- Tosun, K. (1992). İşletme Yönetimi. Savaş Yayınevi. Ankara.
- Turan, M. (2018). Türkiye'nin Yeni Yönetim Düzeni: Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi. Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 7(3), 42-91.
- Türkay, H., & Aydın, A. D. (2017). Bir inceleme: Tarihsel Süreç İçerisinde Türk Spor Örgütlenmesi. Diyalog Sosyoloji Dergisi, 16, 179-189.
- Wilson, W. (1962). İdarenin incelenmesi. Woodrow Wilson: Seçme Parçalar, çev. Nermin Abadan. Ankara: Siyasi İlimler Türk Derneği.
- Yarar, B. (2014). Osmanlı'dan Cumhuriyete Geçiş Süreci Ve Erken Cumhuriyet Dönemi Türkiye'sinde Modern Sporun Kuruluşu. Hacettepe University Journal Of Turkish Studies/Hüta'd Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 11(21).
- Zelyurt, M. K. (2013). Türk Modernleşmesinde Spor: Tanzimat'tan Erken Cumhuriyet'e. Electronic Turkish Studies, 8(12).